

Årsrapport regionens tandvårdsstöd och vårdval allmän barn- och ungdomstandvård 2019

Dnr 00202-2020

Förslag till beslut

Regionstyrelsen beslutar att godkänna uppföljning för 2019 av regionens tandvårdsstöd samt Vårdval allmän barn- och ungdomstandvård.

Yttrande till beslutsförslaget

Att antalet kommunanställda som fått utbildning i munvård har ökat är positivt. Folktandvården har ett viktigt arbete att under 2020 förbättra sina rutiner gällande prioriterade patienter.

Sammanfattning

Under 2019 har 1225 anställda inom kommunal omsorg fått utbildning i hur de ska sköta den dagliga munvården på män och kvinnor med behov av vård och omsorg i sitt dagliga liv. Att antalet ökat är en viktig förutsättning för att syftet med uppsökande verksamhet ska nås, vilket är mycket bra.

Av antalet intygsinnehavare (6554 personer) för N-intyg (intyg för nödvändig tandvård) fick 89 procent antingen munhälsobedömning och/eller nödvändig tandvård under 2019, vilket är en minskning från 2018 då siffran var 92 procent. En orsak bedöms vara att i minst en kommun har Folktandvården haft brister med rutinerna runt prioriteringsordningen under 2019.

Det totala antalet personer med aktiva F-intyg var vid slutet av året 847 stycken, av dessa fick 437 kvinnor och 317 män tandvård till sjukvårdstaxa, vilket motsvarar 89 procent av dem som hade F-intyg. Kostnaden för F-tandvård (behov grundat i långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning) motsvarar fördelningen av intyg mellan män och kvinnor. Snittkostnad per behandlad ligger under 2018s genomsnittskostnad i riket.

År 2019 fick 434 män och 302 kvinnor i Norrbotten S-tandvård (som led i sjukdomsbehandling). Till skillnad från N och F-tandvård var det procentuellt fler män som fick S-tandvård, både i Norrbotten och i riket totalt. Skillnaden kan tydligt kopplas till kategori S9 (allvarlig sömnapné), där andelen män är större.

Ärendet

Regionen har enligt tandvårdslagen (1985:125) ansvar för avgiftsfri uppsökande verksamhet, bland dem som omfattas av lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, samt bland dem som har varaktigt behov av omfattande vård och omsorgsinsatser. Regionen ska även svara för nödvändig tandvård till dessa grupper.

Regionen ska också tillgodose tandvård till personer som har stora svårigheter att sköta sin munhygien eller genomgå tandvårdsbehandling på grund av vissa sjukdomar eller funktionsnedsättningar.

Regionen ska även erbjuda tandvård till dem som har behov av särskilda tandvårdsinsatser som ett led i en sjukdomsbehandling under en begränsad tid.

För nödvändig tandvård, tandvård vid funktionsnedsättning och tandvård som ett led i en kortare sjukdomsbehandling gäller hälso- och sjukvårdens regelverk och patientavgifter.

Vårdval barn- och ungdomstandvård inom Region Norrbotten gäller 2019 för barn och ungdomar 3-23 år. I december 2019 var två procent av det totala antalet barn och unga i dessa åldrar listade hos privata vårdgivare, vilket är oförändrat jämfört med 2018.

Uppsökande verksamhet

Under 2019 har 4151 kvinnor och 3293 män fått hjälp med sin mun- och tandhälsa samt fått förebyggande tandvård genom regionens tandvårdsstöd.

Under 2019 har 1225 anställda inom kommunal omsorg fått utbildning i hur de ska sköta den dagliga munvården på män och kvinnor med behov av vård och omsorg i sitt dagliga liv.

Tandvårdsstöd

Den totala kostnaden för särskild tandvård, d.v.s. uppsökande verksamhet, nödvändig tandvård, tandvård vid långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning samt tandvård som ett led i sjukdomsbehandling under en kortare tid var ca 36,5 mnkr (36,5 mnkr 2018). Totalkostnaden för F, N och S-tandvård fördelar sig på Folktandvården ca 86 procent och privattandvården ca 13 procent. En liten del av vården utförs utanför länet.

Fler kvinnor än män fick N-tandvård under året. Det kan delvis förklaras med att medellivslängden för kvinnor är högre än för män. Av de med N-intyg fick 66 procent också nödvändig tandvård under 2019. Det är något under snittet i riket 2018. En förklaring till varför Norrbotten ligger under snittet i riket kan vara personalbrist kombinerat med felaktiga prioriteringar. Av antalet intygsinnehavare 6554 personer fick ca 89 procent antingen munhälsobedömning och/eller nödvändig tandvård under 2019.

Det totala antalet personer med aktiva F-intyg var vid slutet av året 847 stycken, av dessa fick 437 kvinnor och 317 män tandvård till sjukvårdstaxa, vilket motsvarar 89 procent av dem som hade F-kort. Kostnaden för F-tandvård motsvarar fördelningen av intyg mellan män och kvinnor. Snittkostnad per behandlad ligger under 2018 års genomsnittskostnad i riket.

År 2019 fick 434 män och 302 kvinnor i Norrbotten S-tandvård. Till skillnad från N och F-tandvård var det procentuellt mer män som fick S-tandvård, både i Norrbotten och i riket totalt. Skillnaden kan tydligt kopplas till kategori S9 (allvarlig sömnapné), där andelen män är större.

Beslutsförslagets påverkan avseende jämställdhet

De olikheter i resultat gällande kvinnor och män som har uppmärksammas kan förklaras av olika medellivslängd och könsspecifika symtom. Dessa olikheter ses även i övriga regioner. För övrigt bedöms beslutet inte ha någon påverkan på jämställdheten mellan kvinnor och män.

Bilagor:

Årsrapport regionens tandvårdsstöd 2019

Protokollsutdrag skickas till:

Ekonomi- och planeringsdirektör

Divisionschef Folk tandvård